

Dr hab. inż. Stanisław Rolbiecki, prof. nadzw. UTP
Katedra Melioracji i Agrometeorologii
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy

XVIII Krajowe Sympozjum Nawadniania Roślin nt.:
**„NAWADNIANIE ROŚLIN W ŚWIELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH – ASPEKTY PRZYRODNICZO-PRODUKCYJNE
I TECHNICZNO-INFRASTRUKTURALNE”**

W dniach 24 - 26 czerwca 2009 r. odbyło się w Tleniu (Bory Tucholskie) XVIII Krajowe Sympozjum Nawadniania Roślin „Nawadnianie roślin w świetle zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – aspekty przyrodniczo-produkcyjne i techniczno-infrastrukturalne”. Zorganizowała je Katedra Melioracji i Agrometeorologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy, przy współudziale Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego V Wydziału Polskiej Akademii Nauk. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego sympozjum był dr hab. inż. Stanisław Rolbiecki, prof. nadzw. UTP, przewodniczącym Komitetu Naukowego - prof. dr hab. inż. Czesław Rzekanowski, a sekretarzem – dr inż. Roman Rolbiecki. Łącznie w sympozjum uczestniczyło ponad 40 osób reprezentujących następujące uczelnie i ośrodki naukowo-badawcze:

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
Instytut Badawczy Leśnictwa w Warszawie,
Instytut Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach,
Wielkopolsko-Pomorski Ośrodek Badawczy IMUZ w Bydgoszczy,
Instytut Warzywnictwa w Skierniewicach,
Instytut Sadownictwa i Kwiaciarnictwa w Skierniewicach,
Akademia Podlaska w Siedlcach,
Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Oddział w Jadwisinie
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie,
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie,
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy.

W konferencji uczestniczyli także przedstawiciele Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa - z Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Regionalnego w Bydgoszczy oraz przedstawiciele firm nawodnieniowych: „Łukomet” w Całowaniu k. Warszawy, „Milex - systemy nawadniania” w Dobrzykowie k. Płocka i „MMM Tech Support” w Berlinie (Niemcy).

Wszystkich przybyłych uczestników powitał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego XVIII Sympozjum, dr hab. inż. Stanisław Rolbiecki, prof. nadzw. UTP. Następnie uczczono minutą ciszy pamięć zmarłych w ostatnim czasie dwóch wybitnych naukowców: Prof. dr hab. inż. Stanisława Drukę z IMUZ w Falentach oraz Prof. dr hab. inż. dr h.c. Tomasza Brandyka z SGGW w Warszawie.

Oficjalnego otwarcia Sympozjum dokonał prof. dr hab. inż. Jacek Żarski, kierownik Katedry Melioracji i Agrometeorologii UTP w Bydgoszczy, przedstawiając jednocześnie zebranym - w krótkim wystąpieniu – najważniejsze informacje o Wydziale Rolniczym UTP w Bydgoszczy.

W sympozjum uczestniczyli m.in. prof. dr hab. inż. Edward Pierzgański - Przewodniczący Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego V Wydziału Polskiej Akademii Nauk, prof. dr hab. inż. Edmund Kaca – Dyrektor Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach, prof. dr hab. inż. Jerzy Jeznach – Dziekan Wydziału

Inżynierii i Kształtowania Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz prof. dr hab. inż. Jerzy Gruszczyński z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, a jednocześnie Redaktor Naczelny czasopisma PAN „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich”.

W trakcie zaplanowanego na 3 dni spotkania naukowego przedstawiono w 5 sesjach - jako referaty bądź postery - łącznie 43 prace .

Sesji I zatytułowanej „*Rozwój nawodnień w Polsce oraz nawodnienia w ogrodnictwie*” przewodniczył prof. dr hab. inż. Stanisław Kaniszewski z Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach, a współprzewodniczącym był doc. dr hab. inż. Waldemar Treder z Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach. Przedstawiono w niej trzy dłuższe referaty plenarne:

1. Prof. dr hab. inż. Leszek Łabędzki z Wielkopolsko – Pomorskiego Ośrodka Badawczego IMUZ w Bydgoszczy - „*Przewidywane zmiany klimatyczne a rozwój nawodnień w Polsce*”.
2. Prof. dr hab. inż. Stanisław Kaniszewski z Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach - „*Potrzeby i efekty nawadniania warzyw w Polsce*”.
3. Doc. dr hab. inż. Waldemar Treder z Samodzielnej Pracowni Nawadniania i Uprawy Roślin Pod Osłonami - w Instytucie Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach - „*Najnowsze trendy w nawadnianiu upraw sadowniczych - prace badawcze związane z nawadnianiem roślin prowadzone w ISK w Skierniewicach*”.

Sesji II – „*Nawadnianie upraw polowych*” - przewodniczył prof. dr hab. inż. Zdzisław Koszański z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, a współprzewodniczył prof. dr hab. inż. Zenobiusz Dmowski z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Sesja ta obejmowała również trzy referaty plenarne:

1. Doc. dr hab. inż. Kazimierz Chmura z Katedry Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu przedstawił opracowanie pt. „*Rola czynnika wodnego w kształtowaniu plonu wybranych roślin polowych*”; współautorami pracy byli jeszcze: dr inż. Elżbieta Chylińska, prof. dr hab. inż. Zenobiusz Dmowski, prof. dr hab. inż. Lech Nowak.
2. Dr hab. inż. Cezary Podsiadło, prof. nadzw. z Katedry Gospodarki Wodnej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie „*Plonowanie oraz aktywność niektórych procesów fizjologicznych w roślinach uprawianych i nawadnianych w północnych regionach Polski*”; współautorami pracy byli: prof. dr hab. inż. Stanisław Karczmarczyk, prof. dr hab. inż. Zdzisław Koszański, dr inż. Anna Jaroszevska, dr inż. Ewa Rumasz-Rudnicka.
3. Prof. dr hab. inż. Jacek Żarski z Katedry Melioracji i Agrometeorologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy przedstawił pracę „*Efekty nawadniania roślin zbożowych w Polsce*”.

W sesji III zatytułowanej „*Aktualne trendy w rozwoju mikronawodnień oraz nawodnienia na trwałych użytkach zielonych i w leśnictwie*” przewodniczyli prof. dr hab. inż. Edward Pierzgalski z Katedry Kształtowania Środowiska SGGW oraz prof. dr hab. inż. Edmund Kaca z IMUZ w Falentach. Wygłoszono w niej następujące referaty:

1. „*Aktualne trendy w rozwoju mikronawodnień*” - prof. dr hab. inż. Jerzy Jeznach – SGGW Warszawa
2. „*Stan i potrzeby nawodnień w leśnictwie*” - prof. dr hab. inż. Edward Pierzgalski – SGGW/IBL Warszawa
3. „*Stan i funkcjonalność systemów odwadniająco-nawadniających na trwałych użytkach zielonych w Polsce*” - prof. dr hab. inż. Edmund Kaca – IMUZ Falenty.

Sesji IV – „*Teoria i praktyka w stosowaniu nawodnień*” przewodniczył prof. dr hab. inż. Jerzy Jeznach z SGGW w Warszawie a współprzewodniczącym był doc. dr hab. inż.

Kazimierz Chmura z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wygłoszono w niej 4 referaty:

1. Prof. dr hab. inż. Jerzy Gruszczyński z Katedry Technicznej Infrastruktury Wsi Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, a jednocześnie Redaktor Naczelny czasopisma PAN „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich”, mówił o możliwościach i warunkach publikowania prac naukowych oraz o zamierzeniach tego czasopisma (ma ono obecnie 4 pkt w rankingu MNiSzW).
2. Mgr inż. Dorota Oslicki z firmy „MMM Mosler Tech-Support” z Berlina (Niemcy) mówiła o sterowaniu nawadnianiem, z wykorzystaniem sprzętu oferowanego przez tę firmę, a współautorem tego wystąpienia był obecny na sympozjum dr inż. Tino Mosler.
3. Mgr inż. Krzysztof Łuszczuk mówił o praktycznych, inżyniersko-projektowych aspektach oraz kosztach nawadniania plantacji, z wykorzystaniem sprzętu oferowanego przez firmę „Łukomet”.
4. Ofertę firmy „Milex- Systemy nawadniania” przedstawił natomiast w swoim wystąpieniu mgr inż. Sławomir Sositko.

Sesję V- Posterową – prowadzili dr hab. inż. Cezary Podsiadło, prof. nadzw. w Katedrze Gospodarki Wodnej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie oraz dr hab. inż. Adam Szewczuk, prof. nadzw. w Katedrze Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Zgłoszono do tej sesji 31 posterów, z czego 22 (jeśli ziemniaki zaliczyć do warzyw) mieściło się w obszarze tematycznym ogrodnictwa.

W drugim dniu sympozjum podczas sesji terenowej pokazano uczestnikom Rezerwat "Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego" w Wierzchlesie, który jest najliczniejszym skupiskiem cisa na stanowisku naturalnym w Europie, znajdującym się pod ochroną już od 180 lat. W kolejnym etapie, dr Jerzy Peszek, emerytowany nauczyciel akademicki UTP w Bydgoszczy, przedstawił uczestnikom Akwedukt Fojutowo, unikalny zabytek architektury hydrotechnicznej, wzorowany na antycznych rzymskich budowlach - akwedukt, będący skrzyżowaniem dwóch cieków wodnych: Czerskiej Strugi (płynąca dołem) i Wielkiego Kanału Brdy (płynąca górą). Budowla ma 75 m długości, co czyni z niej najdłuższy taki obiekt w Polsce. Akwedukt ten wzniesiono w latach 1845-49. Następnym punktem programu był Rezerwat Archeologiczno-Przyrodniczy „Kręgi Kamienne” w Odrach. Kręgi kamienne usytuowane są w pobliżu zachodniego brzegu Wdy i stanowią największą atrakcję (rezerwat) archeologiczno-przyrodniczą Borów Tucholskich, prawie unikatową w naszym kraju. Po obiedzie część uczestników sympozjum odbyła spływ kajakowy Wdą, część zaś – spacer z kijkami – „Nordic Walking”.

W ostatnim dniu sympozjum, w sesji VI prowadzonej przez prof. dr hab. inż. Leszka Łabędzkiego i prof. dr hab. inż. Jacka Żarskiego podsumowano sesję posterową (prof. Podsiadło i prof. Szewczuk) oraz całe sympozjum, dyskutując m.in. nad możliwością aplikowania o krajowe i zagraniczne (głównie europejskie) środki finansowe na wspólne badania w szerszych, interdyscyplinarnych, międzyośrodkowych zespołach badawczych. Przyszłe tematy grantów uwzględniałyby szereg aspektów dotyczących m.in. rozwoju nawodnień w obliczu zmian klimatycznych, upraw w systemie ekologicznym i zintegrowanym, fertygacji, biologii gleby itd. Mówiono również o ewentualnej organizacji czwartego polsko-izraelskiego sympozjum nawadniania roślin. Ponieważ pierwsze i trzecie zorganizowała strona izraelska, a drugie strona polska, to czwarte sympozjum powinno odbyć się w Polsce. Podjęto także dyskusję nad celowością kontynuowania cyklicznych spotkań „nawodnieniowców”. Zgodzono się, że spotkania te powinny się odbywać co 2-3 lata. Zorganizowania kolejnego, XIX Sympozjum podjął się prof. dr hab. inż. Cezary Podsiadło z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

Większość zgłoszonych na XVIII Sympozjum Nawadniania Roślin prac naukowych, prezentowanych jako referaty bądź postery, została - po uzyskaniu pozytywnych recenzji i

przejęciu wymaganych procedur wydawniczych – opublikowana w czasopiśmie wydawanym przez Komisję Technicznej Infrastruktury Wsi PAN „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich” (tomy nr 3/2009 i 6/2009).

Fot. 1. Większość uczestników XVIII Sympozjum Nawadniania Roślin (fot. A. Klimek)

Fot. 2. Prof. dr hab. inż. Jacek Żarski z UTP Bydgoszcz wygłasza referat (fot. A. Klimek)